

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 87 0 Rs 010119 16 Rev
Dana, 09.11.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija: Darka Osmića, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Rose Obradović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Č.K. iz B.V., opština T., koga zastupa punomoćnik N.K., advokat iz T., protiv tuženog ZTC B.V. a.d. B.V., koga zastupa punomoćnik F.P., advokat iz T., radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa, vrijednost predmeta spora: 60.000,00 KM, odlučujući o revizijama stranaka protiv presude Okružnog suda u Doboju broj: 87 0 Rs 010119 15 Rsž 3 od 29.09.2015. godine, na sjednici održanoj dana 09.11.2016. godine donio je

PRESUDU

Revizije se odbijaju.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Tesliću broj: 87 0 Rs 010119 14 Rs 3 od 08.4.2015. godine poništena je odluka Upravnog odbora tuženog broj: 1731/11 od 20.07.2011. godine, te je obavezan tuženi da tužitelju, na ime izgubljene zarade, naknade plate, za period od 21.7.2011. do 28.8.2014. godine isplati određene mjesečne iznose, bliže određene i precizirane u pogledu vremena računanja zakonske zatezne kamate, u izreci te presude, kao i da na ime poreza na te plate na račun budžeta RS na ime doprinosa penzijskog i invalidskog osiguranja Fondu PIO RS, na ime doprinosa zdravstvenog osiguranja FZO RS, na ime doprinosa za zapošljavanje Fondu za ... RS i na ime doprinosa za dječiju zaštitu Fondu dječije zaštite RS, isplati odgovarajuće mjesečne iznose, sa pripadajućom kamatom, bliže navedene u izreci te presude i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 11.400,80 KM. Istom presudom odbijen je zahtjev tužitelja da se tuženi obaveže da mu isplati iznos od 55% prosječne mjesečne plate koju je tužitelj ostvario kod tuženog u posljednja tri mjeseca za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca.

Presudom Okružnog suda u Doboju broj: 87 0 Rs 010119 15 Rsž 3 od 29.09.2015. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u odbijajućem dijelu (stav IV izreke prvostepene presude), dok je žalba tuženog djelimično uvažena i pobijana presuda u dosuđujućem dijelu (stav I, II i III izreke) preinačena tako da je odbijen zahtjev da se poništi odluka Upravnog odbora tuženog broj: 1731/11 od 20.07.2011. godine, te su sniženi svi, prvostepenom presudom, dosuđeni mjesečni novčani iznosi, na iznose bliže navedene u izreci te presude.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku u odbijajućem dijelu, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se odbije žalba tuženog i potvrdi prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu, te usvoji njegova žalba i preinači prvostepena presuda tako da se udovolji i njegovom zahtjevu da se obaveže tuženi da mu isplati

na ime otpremnine iznos od 55% prosječne plate koju je ostvario za posljednja tri mjeseca kod tuženog za svaku navršenu godinu radnog staža, ili da se pobijana presuda u osporenom dijelu ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovni postupak.

Drugostepenu odluku blagovremenom revizijom pobija i tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se njegova revizija uvaži i pobijana presuda preinači tako da se odbije tužbeni zahtjev u cijelini, a tužitelj obaveže da mu naknadi sve troškove parničnog postupka.

Nije odgovoreno na revizije.

Revizije nisu osnovane.

Predmet spora u ovoj fazi postupka (budući da su ranijim pravosnažnim presudama u ovom postupku poništene odluke disciplinskih organa tuženog o izricanju mjere prestanka radnog odnosa tužitelju), na osnovu konačno uređene tužbe (uređivana devet puta), je zahtjev tužitelja da se poništi odluka Upravnog odbora tuženog broj: 1731/11 od 20.07.2011. godine (u daljem tekstu: odluka o razrješenju); da se obaveže tuženi da mu na ime izgubljene zarade isplati određene novčane iznose na ime plata, da izvrši uplatu poreza na platu na račun budžeta Republike Srpske, da izvrši uplatu odgovarajućim fondovima - na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za zapošljavanje i doprinos za dječiju zaštitu, sve za period od 21.07.2011. godine do 28.08.2014. godine, te da mu isplati iznos od 55% prosječne mjesečne plate koju je ostvario kod tuženog u posljednja tri mjeseca, za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca. Isplatu plata a saglasno tome i obavezu uplate poreza na platu i navedenih doprinosa, tražio je prema visini plate radnog mjesta izvršnog direktora za ugostiteljstvo i turizam, a eventualnim zahtjevom (iako je takav zahtjev sadržan u primarnom zahtjevu) je isplatu traženih novčanih iznosa zahtjevao prema radnom mjestu visoke stručne spreme.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima prvostepeni sud je utvrdio da je tužitelj, odlukom Upravnog odbora tuženog broj: 2608/2010 od 18.10.2010. godine, imenovan za izvršnog direktora za ugostiteljstvo i turizam, na period od pet godina. Nakon toga je zaključio ugovor o radu 01.12.2010. godine čijim odredbama su regulisani međusobna prava i obaveze u pogledu radnih obaveza, plata i naknada plate, otpremnine, prestanka važenja ugovora i slično. Tužitelj je odlukom Upravnog odbora tuženog broj: 1731/2011 od 20.07.2011. godine (čije poništenje se traži u ovom postupku) razriješen dužnosti i istom odlukom je regulisano da te poslove preuzima generalni direktor D.B.

Nije sporno da je protiv tužitelja (zajedno sa nekim drugim radnicima tuženog) podignuta optužnica, koja je potvrđena (predmet Osnovnog suda u Tesliću broj: 87 0 K 014458 13 K), zbog krivičnog djela nesavjesno privredno poslovanje iz člana 264 stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske, vezano za utvrđeni manjak u ugostiteljskom objektu P. hotela S., u iznosu od 27.529,73 KM, koji je nastao u periodu od 2006. do juna 2011. godine (povodom čega je vođen i disciplinski postupak protiv tužitelja) i da nije tokom postupka utvrđeno kako je okončan ovaj krivični postupak (osim što tužitelj u svojim navodima ističe da je oslobođen optužbe, a tuženi to nije demantovao).

Tužitelj je cijeli radni vijek bio zaposlen kod tuženog. U toku trajanja ovog postupka ostvario je pravo na starosnu penziju počev od 29.08.2014. godine (zato do tog dana traži naknadu plate i u vezi s njom i isplatu odgovarajućih novčanih iznosa nadležnim organima i fondovima, a tada je stavio i zahtjev za isplatu otpremnine).

Imajući u vidu naprijed utvrđeno činjenično stanje, koje u suštini nije sporno ni među partičnim strankama, prvostepeni sud je poništio spornu odluku o razrješenju jer je našao da se organ koji ju je donio pozvao na neadekvatne odredbe materijalnog prava i da ona ne sadrži obrazloženje slijedom čega se ne vidi razlog razrješenja, pa je posljedično takvom utvrđenju, primjenom odredbe člana 130. Zakona o radu („Službeni glasnik RS“ br. 55/07 u kojem je objavljen prečišćeni tekst ovog zakona – u daljem tekstu: ZR), imajući u vidu nalaz vještaka financijske struke, dosudio tužitelju naknade plata u visini primanja izvršnog direktora od dana razrješenja do dana penzionisanja i obavezao tuženog da za tužitelja, za isti period, izvrši uplate odgovarajućih doprinosa nadležnim fondovima i uplati porez na platu budžetu RS. Nasuprot tome, našao je da nije osnovan zahtjev za isplatu iznosa od 55% prosječne mjesečne plate koju je ostvario kod tuženog u posljednja tri mjeseca za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca, jer da se ta isplata traži po osnovu otpremnine, pa kako je poništena odluka o razrješenju, prestao je osnov za takvo potraživanje, a da tužitelj otpremninu povodom odlaska u penziju (na koju ima pravo) nije ni tražio, pa se o tome i nije moglo odlučivati.

Odlučujući o žalbama stranaka, drugostepeni sud, suprotno pravnim zaključcima prvostepenog suda, nalazi da nema razloga za poništenje sporne odluke o razrješenju, bez obzira što ona ne sadrži posebno obrazloženje, jer da je upravni odbor tuženog mogao donijeti takvu odluku saglasno odredbi člana 313. stav 9. Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik RS“ br. 127/08, 58/09, 100/11 i 67/13 – u daljem tekstu: ZPD), kako proizlazi i iz odredbe člana 8. ugovora o radu koji su partične stranke zaključile dana 01.12.2010. godine u vezi sa regulisanjem međusobnih prava i obaveza za radno mjesto izvršnog direktora za ugostiteljstvo i turizam, pa je u tom smislu, djelimičnim uvažavanjem žalbe tužitelja i preinačio prvostepenu presudu, te je snizio sve, prvostepenom presudom, dosuđene mjesečne novčane iznose, određujući iste, saglasno radnom mjestu sa visokom stručnom spremom, kako je izračunao vještak, kao i dosuđene troškove spora (saglasno uspjehu u parnici), a odbio je žalbu tužitelja i prvostepenu presudu potvrdio u odbijajućem dijelu.

Odluka drugostepenog suda je pravilna i zakonita. Suprotno tvrdnjama revidenata, obrazložena je jasnim, logičnim i iscrpnim razlozima koje u svemu prihvata i ovaj sud, a koji nisu dovodeni u sumnju revizionim navodima stranaka.

Tužitelj je kod tuženog radio kao izvršni direktor za ugostiteljstvo i turizam od 18.10.2010. godine, kada ga je Upravni odbor imenovao na ovu poziciju, na vrijeme od pet godina. Imenovanjem za izvršnog direktora tužitelj je postao i član Izvršnog odbora tuženog, jer je odredbom člana 313. stav 4. ZPD i člana 78. stav 2. Statuta tuženog propisano da su izvršni direktori članovi izvršnog odbora. Ugovorom o radu broj: 2963/2010 od 01.12.2010 godine regulisana su međusobna prava i obaveze povodom obavljanja dužnosti izvršnog direktora za ugostiteljstvo i turizam i kao člana Izvršnog odbora. Članom 8. tog ugovora je propisano da ugovor može biti raskinut i prije isteka petogodišnjeg roka određenog u članu 1. stav 2. ugovora, između ostalog, i razrješenjem, prema članu 313. Zakona o privrednim društvima (tačka g) i razrješenjem, od strane Upravnog odbora Društva, zbog nepoštivanja obaveza predviđenih članovima 2. i 6. ugovora, ili bez posebnog obrazloženja.

Proizlazi da je Upravni odbor tuženog, koji je u smislu odredbe člana 304. stav 1. tačka ž) ZPD i člana 72. stav 1. tačka 8. Statuta tuženog, nadležan (pored ostalog) za izbor i razrješenje izvršnih direktora, saglasno citiranoj odredbi međusobno zaključenog ugovora o radu, imao pravo da tužitelja razrješi te dužnosti i bez posebnog obrazloženja.

Upravni odbor tuženog je dana 20.7.2011. godine donio odluku (čije poništenje se traži u ovom postupku) koju je imenovao kao odluku o razrješenju člana Izvršnog odbora Društva. Tom odlukom, stavom prvim, jasno je rečeno da se tužitelj kao izvršni direktor za ugostiteljstvo i

turizam, razrješava dužnosti i da mu prava ugovorena ugovorom o radu broj: 2963/2010 od 01.12.2010. godine važe do dana stupanja na snagu te odluke o razrješenju (stav 3.), a odluka je stupila na snagu danom donošenja (stav 4. odluke).

Prema tome, jasno je (suprotno tvrdnji tužitelja koju iznosi u reviziji), da je tužitelj ovom odlukom razrješen dužnosti koju je do tada obavljao (izvršnog direktora za ugostiteljstvo i turizam) i da ne stoje navodi tužitelja da „ugovor o radu od 01.12.2010. godine i dalje egzistira“.

Budući da je, saglasno naprijed citiranim odredbama ZPD i Statuta tuženog, a prevashodno sadržaju međusobno zaključenog ugovora o radu (član 8. stav 1. tačka d), Upravni odbor tuženog imao ovlaštenje da tužitelja razrješi dužnosti izvršnog direktora bez posebnog obrazloženja, ta odluka nije nezakonita i nema mjesta njenom poništenju kako ispravno obrazlaže i drugostepeni sud.

Slijedom izloženog naknada plata za traženi period (od razrješenja do odlaska u penziju), kao i ostalih novčanih davanja (porez na platu i doprinosi nadležnim fondovima), nisu se mogli računati prema visini plate izvršnog direktora, nego (kako pravilno zaključuje i obrazlaže drugostepeni sud, pozivom na odredbu člana 130. ZR) prema visini plate radnog mjesta sa visokom stručnom spremom koju ima tužitelj i koje poslove bi obavljao da je vraćen na rad nakon što su, u sudskom postupku, pravosnažnom presudom, poništene odluke disciplinskih organa kojim mu je izrečena mjera prestanka radnog odnosa.

Tužitelj je u ovom postupku, pored ostalog, tražio da se obaveže tuženi da mu isplati iznos od 55% prosječne mjesečne plate koju je tužitelj ostvario kod tuženog u posljednja tri mjeseca za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca (na takvom zahtjevu insistira i u reviziji). Radi se o otpremnini iz člana 75. Granskog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti trgovine, ugostiteljstva, turizma i uslužnih djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ br. 94/06) na koju radnik ima pravo kada mu prestane radni odnos otkazom ugovora o radu od strane poslodavca zbog prestanka potrebe za njegovim radom iz ekonomskih, organizacionih i tehnoloških razloga, a kod poslodavca je radio preko 30 godina.

Tužitelju nije na ovakav način prestao radni odnos, nego ispunjenjem uslova i odlaskom u starosnu penziju. Do odlaska u penziju priznata su mu (u ovom postupku) sva prava po osnovu rada kao da je radio na radnom mjestu sa visokom stručnom spremom.

Zato nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su ovakav zahtjev odbili.

Tokom postupka tužitelj nije precizirao, niti uopšte postavio zahtjev za isplatu otpremnine zbog odlaska u penziju o kojoj govori odredba člana 44. stav 1. tačka 6. navedenog Granskog kolektivnog ugovora, pa nije u pravu kada u reviziji tvrdi da su mu nižestepeni sudovi trebali dosuditi tu otpremninu koja se može „preračunati u izvršnom postupku“. Ovo iz razloga što sud u parničnom postupku odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku, kako propisuje odredba člana 2. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP).

Revizijom tuženog se ukazuje kako sud u radnom sporu nema punu jurisdikciju kada ispituje zakonitost odluka poslodavca iz disciplinskog postupka, te obrazlaže kako odluke na osnovu kojih je tužitelju prestao radni odnos nisu nezakonite. Kako je o zakonitosti i pravilnosti odluka disciplinskih organa tuženog na osnovu kojih je prestao radni odnos tužitelju odlučeno ranijom pravosnažnom presudom i one više nisu predmet raspravljanja, ovi navodi su potpuno irelevantni u ovoj fazi postupka, kao i ukazivanje na činjenicu da je protiv tužitelja bila podignuta optužnica.

Takođe, kod toga da je drugostepeni sud, preinačavajući prvostepenu presudu, odbio zahtjev za poništenje odluke o razrješenju od 20.7.2011. godine, a naknade plate nije dosudio prema plati izvršnog direktora, odnosno prema ugovoru o radu od 01.12.2010. godine, irelevantni su i navodi kojima se objašnjava da je odluka o razrješenju valjana i da taj ugovor o radu više ne egzistira.

Ni ostali navodi revidenata nisu mogli ishoditi drugačiju odluku, pa su revizije stranaka odbijene, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić